Pääkirjoitus

Pääkirjoitus: EKP:n rahapolitiikka jatkuu poikkeuksellisen keveänä

Kansainvälinen talous, Rahapolitiikka | 30.03.2017

Euroalueen talouskasvu on jatkumassa laaja-alaisena. Alueen BKT on kasvanut yhtäjaksoisesti jo neljä vuotta. EKP:n rahapolitiikka on tukenut kehitystä vahvasti, kun yritysten ja kotitalouksien rahoituskustannukset ovat kaikkialla pienentyneet. Pankkien antolainauskorot ovat historiallisen matalat, mikä on vahvistanut luotonannon kasvua. Kun työttömyys on vähentynyt ja kotitalouksien tulojen kehitys parantunut, on myös luottamus tulevaan talouskehitykseen euroalueella vahva. Kevyt rahapolitiikka on myös suojannut euroalueen talouskasvua kansainvälisen epävarmuuden lisääntymisen negatiivisilta vaikutuksilta, tukenut rahoitussektorin tervehdyttämistä ja edesauttanut velkaantumisen vähenemistä.



Rahapoliittisten toimien vaikutuksen välittyminen talouteen tukee myös kotimaista kysyntää. Yritysten kannattavuuden paraneminen edistää investointien elpymistä. Suhdannetilanteen paraneminen ja alentuneet korkomenot ovat tukeneet myös euroalueen maiden julkisia talouksia.

Kun lisäksi on nähtävissä merkkejä, että maailmantalouden koheneminen on jonkin verran vahvistunut ja maailmankauppa piristynyt, talouskasvun odotetaan jatkuvan suotuisana. Maailmantalouden odotetaan kasvavan runsaan 3 prosentin vauhtia lähivuosina.

Inflaatio on nopeutunut euroalueella noin 2 prosenttiin lähinnä öljyn hinnan vaikutuksesta ja samalla deflaation riskit ovat vähenemässä. Taloudessa on kuitenkin vapaata kapasiteettia, ja palkkakehitys on edelleen maltillista. Kun lisäksi inflaatio-odotukset jatkuvat vaimeina, keskipitkän aikavälin inflaation nopeutumisesta on vain vähän merkkejä. Euroalueella tarvitaan yhä rahapolitiikkaa, joka tukee kasvua erittäin vahvasti, jotta pohjainflaation nopeutumispaineet lisääntyvät ja tukevat inflaatiota keskipitkällä aikavälillä.

Kun niin kasvun kuin inflaationkin riskitekijät voittopuolisesti painottuvat ennustettua heikomman kehityksen suuntaan ja kun erityisesti kansainväliseen talouskehitykseen liittyvä epävarmuus on lisääntynyt, on välttämätöntä, että jo aiemmin käynnistetyt rahapoliittiset toimet toteutetaan täysimääräisesti.

EKP:n neuvosto vahvistikin maaliskuussa, että epätavanomaisia rahapoliittisia toimia on tarkoitus jatkaa joulukuun 2017 loppuun saakka ja tarvittaessa sen jälkeenkin, kunnes neuvosto katsoo inflaatiovauhdin palautuneen kestävästi tavoitteen mukaiseksi.

On myös otettava huomioon, että jos euroalueen talouden elpyminen jatkuu, inflaatio saattaa nopeutua selvästikin. Inflaation väliaikainen kiihtyminen ei kuitenkaan olisi välttämättä riittävää hintavakauden näkökulmasta. Inflaation tulee nopeutua tavoitetta kohti kestävästi, joten ohimenevä hintojen nousu ei riitä. Inflaation tulee lisäksi toteutua niin, että se pitää itseään yllä. Hintakehityksen tulee toisin sanoen olla tavoitteen mukaista myös tilanteessa, jossa rahapolitiikan nykyinen erittäin kevyt mitoitus poistetaan. Rahapolitiikan tavoitteena oleva hintavakaus on määritelty koko euroalueen kattavalle inflaatiolle. Tämä voi pitää sisällään huomattaviakin maittaisia inflaatioeroja, mikä voi jopa edesauttaa kilpailukykyerojen tasaamista tilanteessa, jossa euroalueen taloudet toipuvat eri tahtia pitkittyneestä kriisien ajanjaksosta.

Lyhyiden ja pitkien korkojen välinen ero on euroalueella viime aikoina suurentunut lyhyiden korkojen laskettua ja pitkien noustua. Rahapolitiikan näkökulmasta on keskeistä varmistaa, ettei pitkien korkojen nopea ja ennenaikainen nousu muodostu talouskasvun esteeksi tilanteessa, jossa kasvu ei vielä ole riittävästi itseään ylläpitävää.

Suomessa talousnäkymät ovat viime aikoina vahvistuneet, mutta talouskasvun ennustetaan pysyvän euroalueen keskiarvoa hitaampana. Suomi hyötyy alueen muiden maiden lailla keveästä rahapolitiikasta, ja muiden euromaiden sekä maailmantalouden talouskasvun vahvistuessa myös Suomen vienti alkaa voimistua. Suomen talouskasvu jatkuu finanssikriisiä edeltäneisiin aikoihin verrattuna maltillisena, mutta kasvun rakenne on muuttumassa monipuolisemmaksi. Yksityinen

kulutus sekä investoinnit tukevat edelleen talouskasvua, mutta myös nettoviennin merkitys kasvaa. Julkisen talouden alijäämä supistui Suomessa vuonna 2016. Lähivuosina alijäämän ei ennusteta muuttuvan merkittävästi.

Heikko kustannuskilpailukyky oli yksi syy Suomen viennin poikkeuksellisen suureen supistumiseen vuoden 2008 jälkeen. Viimeksi kuluneiden muutaman vuoden aikana kustannuskilpailukyvyn heikkeneminen on kuitenkin pysähtynyt, kun ansiotason nousuvauhti on Suomessa hidastunut ja euron ulkoinen arvo heikentynyt. Vuoden 2017 alusta voimaan tulleen kilpailukykysopimuksen ennustetaan parantavan kustannuskilpailukykyä tuntuvasti. Viennin ja työllisyyden kannalta on tärkeää, että yksikkötyökustannusten kasvu on hitaampaa kuin kauppakumppanimaissa lähivuosina myös kilpailukykysopimuksen umpeutumisen jälkeen.

Euroalueen ja Suomen talouskasvun vahvistumisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että kansainvälinen kauppa jatkuu vapaana ja häiriöttä. Globalisaation ja vapaan kaupan hyödyt eivät ole jakautuneet kaikkialle yhtä voimakkaasti, ja sopeutumiskustannukset ovat joillakin aloilla tai joissain maissa olleet merkittäviä ja pitkäaikaisia. Tuloerot ovat viime vuosikymmeninä jyrkentyneet kehittyneissä talouksissa, ja osa on menettänyt työpaikkansa talouden rakenteiden muuttuessa. Nyt on pyrittävä huolehtimaan aiempaa paremmin, että taloudellinen eriarvoisuus ja näköalattomuus eivät lisäänny. Koulutuksen merkitys on tässä keskeinen. Koulutus tukee myös työvoiman liikkuvuutta ja sitä kautta työllistymistä. Verotuksella, tulonsiirroilla ja julkisilla palveluilla on niin ikään suuri merkitys työllisyyden kannalta. Myös kilpailua edistävän sääntelyn kehittäminen ja hyvin toimiva rahoitusjärjestelmä tukevat kasvun ja työllisyyden edellytyksiä sekä talouden kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin.

Helsingissä 28.3.2017

Erkki Liikanen

Suomen Pankin pääjohtaja

Asiasanat

inflaatio, kustannuskilpailukyky, maailmantalous, rahapolitiikka